Jukka Ihanus
Elintarviketeollisuusliitto ry

LAUSUNTO

18.4.2024

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

O 8/2024 vp Kotimaisen ruoantuotannon ja maatalouden ajankohtaiset asiat

LUONNONMARJOJEN KERÄÄMINEN SUOMESSA TULEVALLA SATOKAUDELLA

Marja-alaa koskien on noussut esiin ihmisoikeusriskejä, jotka tulee Elintarviketeollisuusliiton mielestä selvittää huolella. Tässä vaiheessa on liian aikaista ottaa kantaa siihen, kuinka ns. marjalaki on toiminut kerääjien oikeudellisen aseman turvaamisessa. Johtopäätösten aika on viranomaisten selvitysten valmistuttua.

ETL katsoo, että eri hallinnonalojen viranomaisten on jatkettava työtä kestävien ratkaisujen löytämiseksi kotimaisten metsämarjan poimijoiden saatavuuteen ja on käytävä vuoropuhelua luonnonvara-alan yritysten kanssa. Kotimaisten luonnonmarjojen hyödyntäminen on suomalaisen kansantalouden etu.

ETL pitää tärkeänä, että luonnontuotteiden keruun vastuita ja velvoitteita kehitetään edelleen. Luonnontuotteiden keruun toimintamallin on oltava selkeä ja läpinäkyvä niin poimijoille, keruutoiminnassa mukana oleville yrityksille kuin luonnontuotteita jalostaville yrityksille ja kuluttajille. Toimintamallin mahdollisten muutoksien valmistelu tulisi tehdä huolella arvioiden vaikutukset niin poimijoihin kuin yrityksiin.

Riippumatta luonnontuotteiden keruun toimintamallista tulee Suomessa nyt varmistaa, että valittu malli täyttää kansainvälisen ihmisoikeusoikeuslainsäädännön ja EU:ssa valmisteltavan yritysvastuulainsäädännön vaatimukset.

Ulkoministeriön päätös viisumien haun keskeyttämisestä vaikuttaa kotimaisten metsämarjojen hankintaan merkittävästi tänä vuonna. Tässä tilanteessa luonnonvara-alan yritysten on pohdittava myös vaihtoehtoisia tapoja kotimaisten metsämarjojen saatavuuteen tulevalle kesälle oman liiketoimintansa jatkuvuuden varmistamiseksi.

Raaka-aineiden toimittajien vastuullisuus on elintarvikeyrityksille erittäin tärkeää ja koko toimitusketjun vastuullisuus pyritään varmistamaan huolellisesti. Elintarvikealan marjoja käyttävillä yrityksillä on tahtotila ostaa kotimaisia vastuullisesti poimittuja metsämarjoja.

Suomen Reilu kauppa on käynnistänyt yhteistyössä yritysten kanssa pilottihankkeen, jossa on mukana yrityksiä koko luonnonmarja-alan toimitusketjusta. Pilotin tavoitteena on luoda luonnonmarjoille paikalliset sertifiointikriteerit, joilla pyritään ratkomaan marjanpoiminnan haasteita Suomessa.

Koko toimitusketjun kattava pilottihanke selvittää, voidaanko kotimaisille luonnonmarjoille laatia Reilun kaupan vaatimukset täyttävät sertifiointikriteerit, jossa ihmisoikeudet on huomioitu kattavasti ja jotka toimitusketju pystyisi viemään myös käytäntöön. Olisi toivottavaa, että tämä pilotti kyettäisiin toteuttamaan kuluvana vuonna.

Kunnioittavasti

ELINTARVIKETEOLLISUUSLIITTO RY

Mikko Käkelä
toimitusjohtaja

Jukka Ihanus
yhteiskuntasuhdejohtaja

Lisätiedot: Jukka Ihanus, 050 463 9929, jukka.ihanus@etl.fi